

Velja po pošti: ==

Za celo leto naprej . K 25.—
za pol leta 13.—
za četrt leta 6.50
za en mesec 2.20
za Nemčijo celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V Ljubljani na dom: ==

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta 12.—
za četrt leta 6.—
za en mesec 2.—

V spravi prejeman mesečno K 1.70

SLOVENE C

Inserati: ==

Enostopna petitvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 "
za trikrat 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice: ==

enostopna petitvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja: ==

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ograke poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Boj proti privilegijem.

Privilegiji so stari, kakor zgodovina človeštva. Zasedujemo jih do prvih dob starega veka pri vseh narodih, o katerih poročajo svetovna povestnica. Krščanstvo je proglasilo blagovest pravičnosti in ljubezni, obsodilo suženjstvo, postavilo meje oblasti in obrambo zatiranim stanovom in narodom. To vzvišeno načelo, božji nauk pravičnosti in krščanske ljubezni pa se borita skozi dolga stoletja s človeškimi slabostmi, predsodki, zmotami in pregrehami. Revolucije in socialne evolucije so znaki krutih, neprestanih bojov za človeške pravice proti raznovrstnim privilegijem, ki so jih ustanovile in vzdrževale moč, sebičnost, nevoščljivost proti slabejšim, katerim je bila usoda nemila. To zlo, kazen za greh, tiči v naravi, ki ne dela skokov. Le polagoma si ideja demokratizma klesti pot skozi neprodno goščo ovir, utrjuje svoje s težavo in žrtvami prisvojene postojanke in odbija protivnike. Moč nad pravico je zasidrana v običajih in navadah, zakonjena v duhu časa, ki se izraža povsod v raznih oblikah tudi v institucijah kulturnih držav. Boj za ideale ostane do konca dni, človeštvo se jim le približuje po trnjevi poti preko razvalin râteških gradov in pogorišč revne in zatirane človeške raje. Sedanja balkanska kriza je le kratko poglavje v svetovni zgodovini. In zbor diplomatov bode v Londonu pač sklenil to poglavje, toda odprl novo stran v zgodovini, ki jo bodo pisali poznejši rodovi zopet z mečem in ognjem.

Et si licet parva componere magnis, ali ni nad 600letna zgodovina habsburške države najboljše priča, da verski, politični in socialni boji tvorijo in preobrazajo države, rušijo trdnjave starih privilegijev in kopljejo rove proti temeljem močnih zistemov, ki so jih zgradile moč in slepa sreča? Vsa ustavna doba je zaznamovana s križi, ki so jih pozabljeni in prezirani narodi postavljali ob potu svojih bojov za ravnopravnost v veliki družini večjih in močnejših narodov. Ta boj še ni končan in morda bode šele prihodnji rod slavil zmago pravice in resnice. Zrna do zrna pogača, kamen do kamna palača. Le obžalovati moramo, da se mnogoteri upirajo spoznani resnici in ustavljajo vedno močnejšemu toku ljudskih sil na

škodo državi in skupnemu blagru vseh narodov, katere je razvoj zgodovine tesno združil pod habsburškim žezlom.

Vse parlamentarne krize in obstrukcije so le vnanji pojavi proti ne-zdravemu in za državo škodljivemu zistemu, borbe proti privilegijem močnejših narodov za naravni razvoj kulture in zdravi napredek na narodnem, gospodarskem in socialnem polju. Vsi narodi žele in slovesno izjavljajo, da hočejo v tej državi iskati in dobiti sredstva in pota za gotovo in srečno bodočnost. Kratkovidnost na eni strani, na drugi pa nadutost in oholost ustavljajo voz zgodovine ter grene sebi in drugim življenje.

Državni zbor.

Dunaj, 18. decembra.

Nov rekord.

V Plznu izvoljeni narodni socialci Vaclav Fresl je ustanovil v avstrijski zbornici kot najdaljši govornik nov rekord. Začel je govoriti sinoči ob 8. uri in govoril vso ljuho noč danes točno do 12. ure, torej 16 ur. Dobil je le dva odmora po pet minut. Danes je pač medlega lica, sicer pa živahen, kakor vedno. Fresl je skoraj enake postave kakor naš Gostinčar. Nizek, čokat, zdrav in vesel. Govoril je večinoma v češkem jeziku, le na medklince je točno odgovarjal v nemškem jeziku. Slonel je na ročaju od sedeža in kot trden abstinent tolažil žejo in gladil grlo z vodo, limonado in mlekom, ki so mu ga donášali tovariši. Ko mu je primanjkovalo gradiva »na izust«, začel je čitati razne časnike in brošure o tvarini, ki je v razpravi. Znani poslanec Hummer, ki vodi režijo za »delavno večino«, hodil je govornika nadzorovat, ali govori o predmetu. Po polnoči so se razšli mnogi poslanci iz zbornice, ki je postajala dolgočasna. Tudi občinstvo na galeriji se je nazijalo dušeče sopare in pobralo sila in kopita. V zbornici je bil vedno navzoč eden ministrov, ki so se menjavali na dve uri. Za Sylvestrom je predsedoval do 3. ure Jukel, od 3. do 5. dr. Conci, do 7. dr. Sylvester, nato vitez Pogačnik, Romančuk, Pernerstorfer. Ko se je daniilo, vprašajo tovariši Fresla, kako se počuti. Fresl: »Prav dobro! Govoril bom, da se onesvestim«, kar pa se ni zgodilo. Tovariši ga vpraša: »Ali naj pokličem zdravnika?« Fresl: »Dobro, toda Kotlača ne!« (Smeh, ker Kotlač je živinozdravnik.) Okoli 11. ure pa je na galeriji razpostavil svoje »kukatko« neki fotograf, da bi ovekovečil ta ne-

navadni prizor. Podpredsednik Pernerstorfer pa je ukazal slugam, naj odstranijo fotografa.

Goljat Vedra, nekaj menda češki učitelj, sedaj naslednik Gessmannov, je postal nenadoma nervozen in začel brundati kakor lev. Razbijal je s pestjo po klopi in kričal v kontrabasu: »Zaključite zbornico! Naše nemško ljudstvo ne razume, kar govori Fresl.« Vedro so mirili podpredsednik Pernerstorfer in štirje tovariši. Le s težavo so ga zrinili iz dvorane. Fresl pa je bil tudi že izmučen in proti 12. uri se zravna na peti in v nemškem jeziku bere levite nemškim strankam, rekoč: Nemška obstrukcija je onemogočila delo v moravskem in češkem deželnem zboru. Ta nemška obstrukcija izvira iz gole maščevalnosti, ker so Nemci v obeh dež. zborskih prišli v manjšino. To je za češke radikale glavni vzrok obstrukcije. Govornik se je bavil še z balkansko krizo, v kateri avstrijska diplomacija ni igrala hvaležne vloge. Nato sta govorila še glavna govornika kršč. socialci Rienössl in češki soc. demokrat dr. Winter.

Okoli 2. ure popoldne so bili običajni stvarni popravki med krikom in šumom, ker so prihajali v zbornico od vseh strani poslanci h glasovanju. Mnogi so že podobni zadnjim gostom, ki zapuščajo predpustne veselice. Nekateri so že tretjo noč prečkali v zbornici. Češki soc. demokrat Nemec je očital »stvarno« češkim radikalcem in tekmečem v volilnih bojih, da njih obstrukcija ni resna. Ta očitke je bil seveda olje v žrjavico. Ko se je nekoliko pomiril hrup, je predlagal poljski socialni demokrat, naj se »izjemni zakon« odstavi z dnevnega reda, oziroma preide na dnevni red. Češki radikali hitro predlagajo glasovanje po imenih. Češki soc. demokratje in nekateri nemški tovariši so bili moralno prisiljeni glasovati za ta predlog, ki pa je bil odklonjen z dvotretjinsko večino, ker so vse ostale stranke glasovale proti tej demonstraciji.

Nato predlaga kršč. socialci Fink eno samo podrobno razpravo, soc. demokrat Seitz štiri, češki radikalec Choc pa kar 37, namreč o vsakem paragrafu posebej. Večina je odklonila zadnja dva predloga in pritrdila Finkovemu, da se vrši ena sama razprava. S tem se je nevihta polegla in sedaj se vrši podrobna razprava, ki utegne trajati v pozno noč. Kdor ni trdnega zdravja in železnih živcev, mora omagati v tem zaduhlem zraku. Izjemni zakon pač zahteva tudi izjemna sredstva. Hrvaško-slovenski klub je sklenil glasovati za zakon, svojim hrvaškim tovarišem pa je pre-

pustil prosto glasovanje z ozirom na izjemne razmere v Dalmaciji in banovini. Stvar je namreč ta: Ob vsaki vojski zahteva in dobi armada od prebivalstva, kar nujno potrebuje v obrambo države proti sovražniku. Starejši ljudje se gotovo spominjajo na l. 1859, in 1866. Vojaki so zahtevali, in marsikdo ni dobil plačila in odškodnine za svoje dajatve in tlako. Sedanja načrta zakona šele določa, kaj more armada v slučaju mobilizacije ali vojske zahtevati od državljanov in za določeno plačo in odškodnino. In take zakone imajo že razne države. Torej ta zakon ni izjema za našo državo, pač pa izjema, ker je namenjen le za slučaj večje mobilizacije ali vojske. Podrobnosti zakona še navedem.

Službena pragmatika.

Danes je poslanec Čeh predložil obširno poročilo o službeni pragmatiki, kakor jo je izpremenila gosposka zbornica. Odsek je moral odobriti vse izpremembe, ker sicer bi zopet gosposka zbornica odklonila vsako bistveno izpremembo. Ker pa zbornica ni rešila finančnega načrta, ki leži še v odseku, državni uradniki in uslužbenci itak ne morejo dobiti višjih plač in aktivitetnih doklad, ki jih določa nova pragmatika. Pač pa se z novo pragmatiko izboljša »avancement«.

Podrobna razprava.

Ko govore manjšinski poročevalci dr. Renner, dr. Witt, dr. Dnistriansky in Bukvaj, predlaga posl. Choc konec seje, ker zbornica že zboreje 33 ur in da naj določeno, če je zbornica sklepna. Zbornica je malone prazna. Podpredsednik Romančuk, ki vodi sejo, zvoni, da prikljče v zbornico, ki ni sklepna, poslanec. Poslanci hite v zbornico. Choc pa kliče: »Nismo sklepni! Zaključite sejo! Končajte komedijo!« Predsednikovo zvonjenje spravi skupaj 125 poslancev, med katerimi jih 120 glasuje, da naj se seja nadaljuje, ker je za Chocov predlog le pet poslancev glasovalo. Sledi običajen ropot. Ob 8. uri in 3/4 zvečer prične govoriti poslanec Hübschmann, ki izjavi, da namerava pet ur govoriti, a za njim govori še češki radikalec Stribny. Polnoči je Hübschmann še govoril. Če se posreči, da zbornica v četrtek reši sejbne predloge, se skliče po zbornični sebi takoj proračunski odsek, v katerem ima, kakor znano, še poslanec dr. Korošec besedo.

O podaljšanju začasnega poslovnika

nameravamo sklepati v petek, kakor tudi o službeni pragmatiki. Če proračunski odsek še ne bo končal razprave o začasnem

LISTEK.

Roža svetla.

Angleški spisal H. R. Haggard.

(Dalje.)

Obrnila sta se ter odšla; Godvin se je ozrl ter videl, da ju Masuda opazuje. Mesec ji je sijal v obličje in ob njegovi svetlobi je tudi videl, da so ji solze kapale iz črnih, nežnih oči. Zbok tega se je zopet vrnil, in z njim tudi Wulf, kajti prizor je ganil obadva. Priklonil se je pred njo, jo prijel za roko, jo poljubil ter rekel z nežnim glasom:

»Odslej služiva v življenju kakor v smrti dvema gospicama,« in kar je on storil, je storil tudi Wulf.

»Morebiti,« je odgovorila žalostno; »dvema gospicama — a eni ljubezni.«

Nato sta odšla, se splazila skozi grmovje do pota, pojahala nekaj časa med gostovavci in se srečno vrnila v hišo za tujce.

× × ×

Noč je bila in visoko nad gorsko trdnjavo Masijaf je svetila polna luna razsvetljujejoč kakor velikanska srebrna svetilka skalovje in stolpe. Od vrat hiše za goste sta jezdila brata na svojih

krasnih konjih, zraven je jezdilo njihovo spremstvo, spredaj in zadaj pa se je valila mestna sodrga.

Ljudstvo morivcev je bilo to noč veselo; za trenutek ga ni tlačil niti strah pred Saladinovim napadom, tem močnejšim sovražnikom. Smrti je bilo važno; smrt je bila njegovo geslo, smrt v mnogobrojnih strašnih oblikah njegove vsakdanjega kruha. Izza Masijafskega ozidja so dan na dan odhajali fedais, da bi umorili tega ali onega velikan na ukaz svojega gospoda Sinana.

Izvečine jih ni bilo več nazaj; čakali so teden za tednom, mesec za mesecem, leto za letom, dokler ni dozorel trenutek, potem pa so podali otrovano kupico ali zabodli z bodalom, pa utekli ali bili pobiti. Smrt jih je čakala izyun doma, in če se jim naloga ni posrečila, jih je čakala smrt doma. Njihov strašni kalif je bil sam smrtni meč. Na njegovo voljo so skočili s stolpov ali v prepade; da zadoste njegovi volji, so žrtvovali svoje žene in otroke.

Zdaj pa se jim je nudil nenavaden prizor dva frankovska viteza se bota borila na življenje in smrt v dvoboju, v boju v polnem diru na ozkem mostu, kjer bi se marsikdo še hoditi bal, in kjer bosta nemara — o veselje! — padla jezdec in konj v brezdanje globine. Bili so za trenutek srečni, kajti zanje je bila

ta noč svečanostna noč, in tej noči sledi še večja slovesnost, ko si njihov gospod in bog vzame to tujo lepoto za svojo ženo. Brez dvoma se je seveda kmalu naveliča in potem bodo sklicani skupaj, da pridejo gledat, kako jo bodo pahnili z najvišjega stolpa in slišali, kako se ji bodo njene šibke kosti lomile ob skalah, ali, kakor se je zgodilo poslednji kraljici — gledat, kako se bo borila s smrtjo zastrupljena, ker je bila obtožena čarovništva.

Resnobnega, mirnega obraza sta jezdila brata, v sru pa sta ugibala, bosta li doživela naslednji dan. Vpijoča množica je vrela ter prodrla krog njihovih straž. Neznana roka se je iztegnila proti Godvinu; v njej je bilo pismo, ki ga je vzel in čital pri svitli mesečini. Bilo je pisano v angleščini in kratko:

»Ni mi mogoče govoriti z vama. Bog bodi z vama, brata moja, Bog in duh mojega očeta. Dobro udari, Wulf, dobro udari, Godvin, pa ne bodita v strahu radi mene, jaz bom čuvala samo sebe. Jutri se zopet vidimo, ali živi ali kot duhovi. — Rozamunda.«

Godvin je dal pismo Wulfu; pri tem pa je opazil, da so stražniki zgrabili neko suho, sivolaso žensko, ki ga je bila prinesla. Stavili so ji nekaj vprašanj, ona pa je zmajala z glavo. Nato so jo vrgli na tla, jo poteptali s kopiti svo-

jih konj in smeje odšli dalje. In drhal se je tudi smejala.

»Raztrgaj pismo,« reče Godvin Wulfu.

»Naša Rozamunda ima hrabro srce. Iste krvi smo in ne zapustiva je.«

× × ×

Dospeli so do odprtega prostora pred ozkim mostom, kjer je bila razvrščena množica vrsta za vrsto. Tudi na ploščatih hišnih strehah jih je bilo vse črno in na mestnem zidovju, na stolpih in hišah zunanjega mesta jih je kar mr-golelo. Pred mostom je stalo nizke predzidje, na njegovi strehi pa je sedel Al-džebal, oblečen v praznično škrlatasto oblačilo, ob njegovi strani pa Rozamunda. Spredaj pred njimi je stala bogato oblečena, z bodalom iz draguljev v črnih laseh, tolmačica Sinanova Masuda, za njo pa svetovalci in straže.

Brata sta jezdila do pred oboka, se ustavila ter pozdravila s svojimi suličami. Na drugi strani pa se je pojavil drug sprevod z Lozelom na velikem vrancu; silen, orjašk človek je bil v svojem oklepu.

»Kaj!« je zavpil in srepo gledal na drugo stran. »Ali naj se borim proti dvema? Je-li to vaše viteštvo?«

»Ne, ne, gospod izdajalec,« odgovori Wulf. »Ne, ne, ti, ki izdajaš krščan-

proračunu, nameravajo še v petek sklicati proračunski odsek in sklicati v soboto sejo zbornice, in sicer naj bi seja trajala toliko časa, da se reši začasen proračun.

Položaj.

MIROVNA POGAJANJA.

Berolin. »Lokalanzeiger« poroča, da bo po sodbi berlinskih poučenih krogov povzročalo pri mirovni pogajanjih v Londonu največje težave vprašanje o vojni odškodnini.

Kolin. Iz Carigrada se poroča, da turško vojno ministrstvo z gotovostjo računa na to, da se bo vojska nadaljevala. Iz Konstanca dohajajo neprestano transporti konj in vojni material.

BULGARIJA BO V ČETRTEK POGAJANJA PREKINILA, AKO SE TURKI NE UDAJO.

Pariz. Hedeman, posebni poročevalec »Matina«, poroča iz Londona o sledečem razgovoru z dr. Danevom:

»Kaj boste naredili, ako četrtek popoldne turški delegati odgovore, da njihova vlada vzdržuje že dane jim instrukcije in se noče z Grki pogajati?«

»Mi smo vojsko začeli skupno in bomo tudi mir skupno naredili. Ako se Turčija ne bo hotela tudi z Grčijo pogajati, tem slabše zanjo. Mi ji hočemo pustiti Carigrad in del Tracije, če pa nas prisili, da se zopet snidemo pri Cataldži, je Turčije v Evropi konec.«

»Torej boste v četrtek pogajanja prekinili?«

»Da, bomo jih, brez dvoma. Toda ne verjamem, da bi Turčija ne razširila instrukcij svojim delegatom.«

NEMŠKO AVSTRIJSKO ČASOPISJE ZOPET JAVNOST BEGA.

London. Tu se v nasprotju z vestmi izvestnega časopisja o nesoglasju med bulgarskimi in grškimi delegati povdarja, da o tem ni govora. Delegati so edini in hočejo, da se pogajanja čimprej končajo. Delegati poznajo finte Turkov in se od njih ne bodo dali preslepiti. Grški ministrski predsednik Venizelos dela zdaj na carinski zvezi balkanskih držav.

LAŠKA JAVNOST PROTI AVSTRIJSKI DIPLOMACIJI.

Rim. »Messaggero« domneva, da Turki mirovna pogajanja zato zavlačujejo, ker obstaja baje sporazum med avstrijsko diplomacijo in Turčijo, češ, avstrijska diplomacija želi, da bi bile bulgarske, srbske in grške čete na bojišču vezane, dokler ona ne uredi svoje stvari s Srbijo. »Messaggero« meni, da avstrijska diplomacija le zato nesigurno nastopa, ker jo Nemčija zadržuje.

Milan. Poslanec Torre meni v »Corra della Sera«, da je Turčija že bila pripravljena Odrin predati, da pa se zdaj temu zopet upira. Torre izvaja to iz tega, ker Turčija računa na pomoč avstrijske diplomacije.

Turin. »Stampa« vprašuje vlado, kaj misli storiti glede na vedenje avstrijske diplomacije nasproti Srbiji.

Bologna. »Resto del Carlino« piše, da so gospodarske razmere v Avstriji vsled politike njene diplomacije zelo slabe in vprašuje vlado, v koliko Avstrijo podpira.

ske device v oblast poganskega psa, boril si se že z Godvinom in sedaj je vrsta na meni. Če ubiješ Wulfa, ostane še Godvin. Če ubiješ Godvina, pa ostane še Bog. Lopov, poslednjikrat vidiš mene!

Lozel ga je slišal in je kar divjal od togote ali strahu, ali iz obeh vzrokov.

»Gospod Sinan,« je vpil arabski, »to je umor. Ali naj mene, ki sem ti storil toliko uslug, pobijata tebi v zabavo ljubimca tiste ženske, ki jo hočeš počastiti z imenom žena?«

Sinan ga je slišal in srdito strmel vanj.

»Da, le glej debelo,« je nadaljeval zblaznjeni Lozel, »pa resnica je — njena ljubimca sta, ne brata. Mar meniš, da bi se brata toliko trudila za sestro? Mar bi se radi sestre podala v tvoje mreže?«

Sinan dvigne roko v znamenje miru.

»Pričnite,« je rekel, »najsi sta ta dva moža karkoli hočeta, boj se mora vršiti, kakor je bilo dogovorjeno.«

Pristopil je svetovalec ter vrgel žreb na tla; ko ga je pogledal, je oznanil, da mora Lozel v prvem boju jezdit od drugega konca mostu. Nato je prijel eden stražnikov njegovega konja za uzel ter ga peljal na drugo stran. Jahajoč mimo bratov se jima je zarežal v obraz ter dejal:

»Vsaj toliko je gotovo, da — brata Rozamundina — poslednjikrat gledata mesec. Jaz sem že maščevan.«

Brata pa mu nista ničesar odgovorila.

(Dalje.)

Rim. »Messaggero« komentira afero Prochaska z jako ostrimi izrazi nasproti nekaterim avstrijskim krogom, ki da so hoteli z napačnimi vestmi o Prochaski provocirati razlog za oster nastop proti Srbiji. Lahi upajo, da grof Berchtold take politike ne odobrava. Srbija je svoje zahteve jako ublažila in zato ni razumljivo, zakaj bi na Dunaju tudi ne odnehali. List vprašuje vlado, ali je morebiti pripravljena avstrijsko diplomacijo še delj podpirati, ko je šla že tako daleč, da je dosegla, da so se Srbi odpovedali jadranskega pristanišča.

IZJAVA DR. MASARYKA O SRBSKEM VPRAŠANJU.

Dunaj. Profesor dr. Masaryk je vrnil se iz Belgrada izjavil nasproti »N. Fr. Presse«: Srbski politiki težijo za tem, da se ustvari dobro razmerje z Avstrijo. Ni res, da so Srbi od zmaga vpjajali. V Srbiji se jako hladno računa. Avstrijska politika pa je pogrešena, ker bi utegnili zapreti nam ves balkanski trg. Po mojem mnenju bi morala Avstrija Srbiji pustiti jadransko pristanišče in teritorij, ki k njemu vodi. Srbija bi dala trdne garancije, da pristanišča ne utrdi. Sicer pa je Srbija privolila v avtonomiziranje Albanije, dasi smatra to za politično napako. Ako bomo zasledovali Srbiji prijazno politiko, bo Srbija svoje velike investicije napravila v Avstriji. Masaryk je rekel, da sicer ni imel specialne politične misije, da pa je uporabil svoje dobro razmerje do srbskih politikov v to, da pripomore k upostavljenju dobrih odnosov med Avstrijo in Srbijo.

»VOSSISCHE ZEITUNG« O AFERI PROCHASKA.

Berolin. »Vossische Zeitung« piše glede afere Prochaska: »Avstrija je izgubila moralno bitko in bo čutila tudi posledice.«

KAJ OČITAJO SRBI PROCHASKI.

Trst. »Piccolo« objavlja sledeče: Carigrski korespondent »Giornala d'Italia« poroča o srbskih očitkih proti Prochaski sledeče: »Prochaska je slavofob. 15. oktobra je prizrenski mutesarif Jakviaga sporočil konzulum v Prizrenu, da bo mesto Srbom predal, da prepreči krvoprelitje. To je Prochasko razburilo in je mestnim poglavarjem očital pristranost. Pregovoril je polkovnika Mafi beja, da se poda s svojimi redi v Ljumo, da tam vse potrebno za odpor pripravi. To je imelo uspeh in so Ljumljani poslali v Prizren deputacijo, naj mesto prosi štiri dni premirja, da se more medtem pripraviti. Srbi so medtem prišli do mesta in prebivalstvo se je dne 29. oktobra udalo. To je Prochasko zopet razburilo. Baje je tajnik konzulata dejansko oddal nekaj strelor, a Turki so ga hoteli linčati, da župan tega ni preprečil. 31. oktobra so Srbi vkorakali v mesto. Prochaska Jankovića ni hotel obiskati. Janković je poslal k njemu svojega adjutanta, a Prochaska obiska ni hotel vrniti. Nato je Janković izjavil, da Prochasko ne more smatrati več za konzula. Prochaska je poslal v uradnih zadevah svojega dragomana k županu, a ta je izjavil, da ga ne sprejme. Prochaska je bil nato vznemirjen, tembolj ker je izvedel, da so Srbi v Ferizoviću vjeli dve njegovi kompromitujoči zasebni pismi. 11. novembra je neka Albanka prišla v konzulat in nadlegovala Prochasko, kaj je z njenim možem, turškim žandarjem, katerega se je bil Prochaska posluževal kot svojega političnega posredovalca v zadevi organizacije odpora proti Srbom. Moža so bili namreč Srbi obsodili in ustrelili. Zeno so iz konzulata s težavo vun vrgli. Med tem se je pa bil Prochaska šel predstavit generalu Jankoviću, ki ga je zelo prijazno sprejel in mu dovolil vojaški vlak, da se odpelje v Skoplje.« (To poročilo se bistveno vjemata s »Slovenčevim« o tej zadevi.)

RUSIJA ODLOČNO ZA BALKANSKE SLOVANE.

Peterburg. Ruski ministrski predsednik Kokovcev je podal dne 18. t. m. v ruski dumi svoj ekspoze. Med drugim je izvajal: Na carjev ukaz predloži vlada dumi vse, kar se tiče organizacije oborožene sile, ker je gotovo, da bo dumo goreče sodelovala pri izvršitvi te neobhodno potrebne naloge. Govornik nato naglašal:

Vojaške kreposti in izredna sloga, ki so jo balkanske države dokazale, so vzbudile v srcih vseh Rusov najtoplejše simpatije. Slovanski pravoslavni velevlasti Rusiji, ki je doprinesla neštete žrtve za obrambo svojih bratov po rodu in po veri, ne more biti vseeno, ko gre za to, da dobe balkanski narodi tiste eksistenčne pogoje, ki so v primeri z doseženimi uspehi in z rekami prelite krvi, da se jim njih koristi in njih miren razvoj zagotovijo in da se bodoče odstranijo morebitni novi evropskemu miru nevarni zapletljaji. Z ozirom na tradicije ruske zgodovine in na javno mnenje carska vlada pozna izredno važnost ruskih koristi. Ruska vlada ne name-

rava opustiti svojega mirnega stališča, ki ga je ob nemirih in razburjenju zavzela. Rusija ni dala nikakega povoda za sumničenja, da zasleduje sebične namene in da želi konflikta. Vodila jo je misel, da hoče čuvati svoje zgodovinske dolžnosti in svoje dostojanstvo.

Prezgodaj je, da bi se že zdaj razpravljalo, kako naj se rešijo posamezna vprašanja na Balkanu. Zvesti svoji zvezi in ententam z drugimi velevlastmi nam ne gre za to, da bi stala kaka skupina velevlasti nasproti kaki drugi skupini. Velikanska moralna odgovornost bi zadela tiste vlade, ki bi prevzele odgovornost za morebitni poznejši mednarodni zapletljaji. Velevlasti delajo iz važnih razlogov na to, da se zapletljaji, ki bi ogrozili evropski mir, odstranijo. Ruska vlada upa, da se skupnemu postopanju velevlasti posreči, da se spozrazumejo in da se vprašanja tako rešijo, da bodo koristi velevlasti soglašale s pravičnimi zahtevami balkanskih držav.

Pozdravljamo nastop angleške vlade, ki so ga v vseh glavnih mestih evropskih velesil simpatično sprejeli. Sestanek poslanikov v Londonu bo, kakor upamo, mirno rešil sedanjo krizo. Upamo, da z božjo pomočjo ohranimo mir in da bodoči dogodki življenjskim koristim Rusije ne bodo škodili, katere koristi smo poklicani z vsemi silami v imenu časti in dostojanstva naše države čuvati.

Kokovcev je poročal celo uro. Ko je govoril o obrambi države in o zmagah na Balkanu, je zbornica viharno ploskala. V carski loži je seji več velikih knezov prisostvovalo.

AVSTRIJSKO-SRBSKO VPRAŠANJE.

Dunaj. Novi srbski poslanik Jovanović je obiskal zunanega ministra grofa Berchtolda. Razgovarjala sta se nad pol-druugo uro. Po sestanku je Jovanović izjavil, da je s sprejemom zadovoljen in da se bodo vse ovire lahko mirno odstranile. Konverzacija med Avstro-Ogrsko in Srbijo se prej ko mogoče prične, seveda šele, ko Jovanovića cesar zasliši.

Belgrad. »Stampa« poroča, da se prično direktna pogajanja med Avstro-Ogrsko in Srbijo. Srbija prizna Albaniji samoupravo, Srbija pa dobi pristanišče ob Jadranskem morju proti obvezi, da ga ne rabi v vojne namene in da ga ne utrdi. Avstrija dobi prioriteto za zgradbo železnice, ugodne tarife in srbsko lojalitetno izjavo.

Belgrad. »Politika« poroča, da je srbska vlada na Dunaju in pri Ugronu intervenirala, ker je neki avstrijski patroljski čoln pri Semendriji potopil neko srbsko ladjo.

Belgrad. Bolnišnico, kjer poslujejo ogrski zdravniki, je obiskal srbski kralj. Sprejel ga je Ugron, s katerim se je kralj dolgo časa razgovarjal.

JANINA PADLA?

London. »Daily Telegraph« poroča iz Carigrada: 17. t. m. je došla v Carigrad še nepotrjena vest, da je Janina padla. Pričakuje se bitke med Grki in Djavid-pašo, ki je zasedel pozicije v grumoškem teritoriju.

POMORSKA BITKA MED GRKI IN TURKI.

Rim. »Tribuna« poroča iz Carigrada, da so grške ladje bile jako drzne, zlasti ladja »Averov«, ki je plula v Dardanele in obstreljevala turško brodovje med ognjem dardanelskih utrd.

Pariz. Poročevalec »New York Herald« poroča iz Aten, da so bili grški pomorščaki kar nori veselja, ko so izvedeli, da se turško brodovje grškemu bliža. Napravili so sveti križ in se poljubljali. »Averov« je turške ladje preganjal in se jim približal na 2900 metrov. »Averov« je dobil čisto neznahtne poškodbe od krogelj iz trdnjav Kum-Halessi in Seddul-Bahr.

Pariz. Častnik rumunske ladje »Imperator Traian«, ki je boj sam opazoval, pripoveduje, da je »Averov« tako dobro manevriral, da ni verjeti, da bi bil resno poškodovan.

London. »Times« poroča, da je bila bitka pred Dardanelami brezpomembna kanonada, v kateri niso bili ne Grki ne Turki premagani.

Atene. »Agence d'Athènes« poroča z ozirom na poročila iz Carigrada o drugi pomorski bitki, da je višji poveljnik grškega vojnega brodovja v Egejskem morju brzojavil mornariškemu ministru: Pomorske bitke ni bilo, ker sovražnikovo brodovje ni iz Dardanel prijadralo. Poroča se, da je sovražnikovo brodovje poškodovano. Na morju smo slejkoprej mi gospodari.

SOLUN. — RUSIJA.

Solun. »Times« poročajo iz Soluna: Grške oblasti so sklenile prepovedati izdajo dveh v Solunu izhajajočih bulgarskih listov. Ko so pa prišli grški uradniki pred bulgarsko tiskarno, so naleteli na bulgarske vojaške, ki so stražili tiskarno in ki niso pustili grških orožnikov v tiskarno. Vnel bi se bil boj, če bi ne bili Bulgarom v bulgarskem glavnem stanu zapovedali, da naj zapuste tiskarno.

Strašna nesreča v rudniku.

43 mrtvih — 13 ranjencev.

V rovu »Minister Aschenbach« pri Dortmundu so se 18. t. m. vneli plini. Sledila je eksplozija. Do 18. t. mes. ob 7. uri zvečer so iz rova na svitlo spravili 43 mrtvih in 13 ranjenih rudarjev. V rovu se pa še nahaja 25 rudarjev, o katerih sodijo, da so izgubljeni. Lastniki rudnika izjavljajo, da bodo skrbeli za svoje usmrčenih rudarjev in da je nesrečo višja sila povzročila. Pred vodom v rudnik so obupno čakale žene, otroci in sorodniki poročil iz jame. Srce pretresajoče je bilo obupno plakanje žena in otrok ponesrečenih rudarjev. — Nemski cesar Viljem je brzojavno izjavil sožalje ob nesreči. Če se med ponesrečenci nahaja tudi kak Slovenec, še ni znano.

Državni poslanec Jožef Gostinčar.

Primorske vesti.

p Shod Jugoslovanske Strokovne Zveze se je vršil pretežno nedeljo v Marijinem domu v Trstu ob velikanski udeležbi. Do 500 služkinj je poslušalo g. dr. Kreka, ki je v enournem govoru pravil, kakaj se je ustanovila Strokovna Zveza, in opisoval način njenega delovanja, primerjajoč ga »požrtvovalnemu« delovanju socialnodemokratskih in »narodnih« osrečevalcev delavstva. Nato je opisal žalostne razmere, v katerih žive slovenske služkinje v Trstu g. A. Čok. Ogorčenje vzbujajo med dekleti zlasti neotesano ravnanje z njimi na zglasilnem uradu in se je zato tudi z velikim navdušenjem sprejela resolucija, v kateri se od namestništva zahteva, da pouči dotično uradništvo, da se postopa s služkinjami po človeško. Ker je Trst edina avstrijska dežela, ki nima poselskega reda in so zato dekleta na milost in nemilost izročena svojim gospe, proti katerih samovolji jih ne ščiti niti policija, se je zahtevalo v drugi resoluciji, naj vlada ukrene vse potrebno, da se napravi primeren poseški red za Tržaško.

p Kmečka zveza za koperski okraj se je ustanovila. Ustanovni občni zbor se je vršil 12. t. m. v Dekanih, kjer je sedež te zveze. Za predsednika je bil izvoljen kmet Andrej Medoš iz Kort. Novemu društvu je pristopilo že 74 članov. Da so s to ustanovitvijo storiili naši možje na Koprščini važen in pomemben korak za organizacijo kmečkega ljudstva na pravi krščanski in narodni podlagi, dokazuje strupen dopis v »Edinosti«, ki se peča s to ustanovitvijo. Ne izplača se odgovarjati puhlostim in neumnostim »Edinostnega« dopisnika, kliče mo le našim možem: Brez strahu po začrtani poti naprej za dobrobit našega ljudstva!

p Spomenik cesarici Elizabeti so odkrili v nedeljo v Trstu na slovesen način. Pred spomenikom je imel mašo škof dr. Karlin. Nato je predsednik častnega odbora, grof Alberti, nagovoril nadvojvodo Franca Salvatorja, ki zastopal cesarja, čemur je sledilo odkritje spomenika. Splošno se hvali spomenik, ki kaže cesarico, ko stopa iz trona in se podaja med ljudstvo. Ob straneh so reliefi. Cesarčina statua je iz bron, drugo pa iz kraškega kamna. Spomenik je zamislil dunajski umetnik Seifert. Misel, napraviti spomenik cesarici Elizabeti, se je rodila v delavskih krogih kmalu po nesrečni smrti pokojne cesarice. — Na spomenik je bilo položenih nebroj krasnih vencev. Potem, ko je župan Valerio v imenu mesta sprejel spomenik v varstvo, je bila slovesnost končana.

p Ponesrečila se je dne 10. t. m. v baškem hribovju nad Podbrdom stara žena Marija Kusterle. Ubožica je šla obrat listje, a je padla čez skalovje in se ubila. Pred tremi leti se je na ravno isti strmini smrtno ponesrečil njen mož Anton.

p Kmet ustreljen? Po Gorici se govori, da je vojaška straža neke na Kanalskem ustrelila kmeta, ki se je preveč približal nekemu železniškemu objektu ter ni slišal vojakovega klica. Koliko je resnice na tem, še ni znano.

p **Vojaka povozil vlak.** O tem se nam še piše: V ponedeljek zvečer je vlak na mostu pri Prvačini povozil nekega vojaka, ki je ondi stal na straži. Ker je most zelo ozek, vojak pa se ni mogel dosti zgodaj umakniti z mesta, ga je stroj zgrabil za torbo za patrone in ga spravil podse. Poleg drugih poškodb ima tudi zlomljeno lo-banjo. Vojak je bil od 47. polka, ki je na-stanjen v Gorici ter se piše Jožef Ro-z-m-a-n. Star je bil 22 let. Iz dornberske mrtvašnice, kjer so ga obducirali, so ga prepeljali v Gorico, kjer je pokopan.

Ali že imate nove božične in novoletne razglednice „Slovenske Straže“?

Dnevne novice.

Položnice bomo priložili v jutrišnji, petkovi številki vsem p. n. naročnikom brez izjeme in jih vljudno vabimo, da se jih kolikor mogoče kmalu poslužijo za ob-novitev naročnine na »Slovenca« za pri-hodnje leto. Naročniki, ki so nam naroč-nino za naprej že poslali, naj jih izvolijo shraniti za drugo priliko. — Opetovano pa prosimo vse, naj porabijo te položnice s a m o za naročnino na »Slovenca« in ne tudi za kaka druga plačila, ker nam sicer povzroče mnogo neprijetnega in skrajno ramudnega dela.

+ **Obsežne želje.** »Danzer's Arme-e-zeitung« piše, da mora Avstrija zahte-vati zase: 1. Albanijo. 2. Zapadno Ma-kedonijo do črte Valona-Kastoria-Sol-un-Seres-Stip-Pristina. 3. Sandžak, in-klusive jugozapadna Srbija do črte Baj-nabašta-Kraljevo-Kuršumlje. Če ne, me-ni ta list, bo Avstrija prejalislej raz-padla in se osnuje na njenih razvalinah Jugoslavija. — Gospodom pri »Danzer's Arme-e-Zeitung« se pač blede. Če bi av-strijska diplomacija to res zahtevala, se vname svetovna vojska z vso svojo gro-zo in imeli bi ves svet proti sebi. Pred-vsem pa utegnejo taka izvajanja spravi-ti našo državo v inozemstvu v slabo luč. Nemški listi v rajhu že zdaj po-vdarjajo, da nam je afera Prochaska diplomatsko občutno škodovala. Naj bi naša vlada glasove a la »Arme-e-Zei-tung« zavrnila! Vlada mora vendar uvi-deti, da ti, ki zdaj tako »patriotično« pišejo, državi le ogromno škodujejo. Slovenci državo ljubimo in želimo, da obstane in se še bolj razvija, zato pa za-vračamo tako pisanje, ki hoče eksisten-co države postaviti na kocko. Če se z balkansko zvezo prijateljsko sporaz-umemo, utegnemo na Balkanu zopet vpliv pridobiti, tako pa nas bosta naši »zvesti« zaveznici še bolj izpodrinili.

+ **Sodba graškega katoliškega nem-škega lista v Prochaskovi stvari.** »Grazer Volksblatt« piše na uvodnem mestu: »Prvo objavo Edlovega poročila o Prochaskovi aferi treba sprejeti z jako mešanimi čuv-stvi. Predvsem treba vprašati, zakaj je naš zunanji urad tako dolgo čakal in mirno gle-dal, ko so se razširjale najdivjeje vesti, ki so jim najširši krogi tudi verjeli. Da kon-zul Prochaska ni bil niti vjet, niti zlostav-ljen, o tem bi se bil Edl pač lahko ob prvem snidenju prepričal in takoj brzopjavno poročal na Dunaj. Namesto take pomir-jevalne brzojavke, ki bi bila takoj izpod-maknila tla raznim fantastičnim govoricam, smo pa nekega dne dobili poročilo, da so Srbi Edlovo depešo izkvarili, kar je seveda domisljivo le še podžgalo. Tudi zunanje časopisje je iz tega molka našega zuna-njega urada sklepalo, da je srbska solda-teska Prochaska v najboljšem slučaju vsaj grdo zlostavljala. Sedaj se je pa pokazalo, da so bile vse te krvavo fantastične vesti, ki so se tedne in tedne razširjale — gole prav-ljice. Taktika, ki jo je v tem slučaju nasto-pilo naše zunanje ministrstvo, je taka, da more naš ugled v inozemstvu jako poni-žati, dvigniti pa pogum naših sovražnikov, ki hočejo vso odgovornost za eventualno vojno s Srbijo nam naprtiti. A še iz dru-gega ozira ne moremo biti zadovoljni s to objavo uradnega poročila. En del resnice zvemo prepozno, drugega dela pa ne zve-mo čisto in popolnoma. Poročilo le pravi, da so se srbske vojne oblasti v Prizrenu nasproti našemu konzulatu, njegovemu vo-ditelju in osebju, s stališča mednarodnega prava večkrat pregrešile; kakšne vrste so pa bili ti pregreški, o tem pa poročilo temeljito molči. Vrivati se mora misel, da gre le za majhne, neznatne stvari, tako da zunanji urad ni imel poguma, da bi nam v tistem trenutku, ko zavrača neutemeljene govorice o življenju in osebi Prochaskе, obenem povedal tudi vso resnico. Menda nam bo šele tedaj milostno dovoljen vpogled v protokol, ko se bo naša jeza nad tako dolgim molčanjem že nekoliko izka-dila. V tako važni zadevi in tako kritič-nem času, čegar vpliv čuti skoro vsaka družina, ima javnost pač pravico zahtevati, da se ji nudi popoln vpogled v uspeh pre-iskave, da si more ustvariti samostojno sodbo. Če bo zunanji urad še dalje odlašal s to objavo, potem bo moral sam sebi pri-

pisati, ako pade nanj očitek, da je tu nekaj takega, kar treba skrivati. V stvarnih spornih točkah s Srbijo se Berchtoldovo postopanje morda lahko odobruje, toda v aferi Prochaska pa ima, kakor se zdi, jako nesrečno roko. Zato je le želeli, da se ta zadeva hitro reši, da se naše stališče glede naših stvarnih zahtev v nadaljnih dogovo-rih s Srbijo še bolj ne poslabša, kakor se je že doslej. — Kakor se vidi, je sedaj skoro vse avstrijsko časopisje istega mne-nja, kakoršno je zastopal »Slovenec« že takoj izpočetka te afere.

+ **»Reichspost«** je igrala v aferi Pro-chaska najbolj žalostno vlogo. Zato je zdaj tudi zelo pobita. Ni čuda, da se skuša iz-mazati. Način pa, kako bi rada javnost preverila o svoji dobri veri, je jako ne-rodin. Pravi namreč, da so vzajemirljiva poročila prihajala iz Srbije! Noben srbski vir ni o Prochaski poročal tako, kakor »Reichspost«, ampak »Reichspost« je svoja poročila, ki jih je dobila božvekod, datirala z Belgradom sama. Ta način poro-čanja se pač ne spodobi za list, ki vedno zatrjuje, da dela za »najvišje ideale krščan-stva«.

+ **Razkrinkane laži.** Dunajsko časo-pisje ni samo poročalo, da je bil konzul Prohaska umorjen, ampak si je izmislilo tudi, da je bil v Prizrenu ranjen katoliški duhovnik Krasnik. Konzulu Edlu je Kras-nik zdrav in živ povedal, da so vse take vesti nesramne laži. Tudi katoliške usmi-ljenke v Prizrenu so se napram konzulu Edlu laskavo in z največjo pohvalo izrazile o postopanju srbskih čet napram njim. Prve besede konzula Edla, ko je zagledal Prohasko, so bile: »Sedaj, ko Vas živega vidim, je moja misija končana . . .«

+ **»Srbofilstvo«** očita danes »Tages-post« »Slovencu«. To je ravnotako splošno rečeno, kakor če bi mi »Tagespost« oči-tali n. pr. »prusofilstvo«. »Slovenec« ne pozna v resnici nobenega »filstva«, mar-več je in bo zastopal načela krščanske pravičnosti in morale tudi glede zunanjeja položaja. Vsakemu narodu, kar mu gre in česar potrebuje. To in nič drugega nas vodi v presojanju položaja. Mi smo glasilo katoliškega, slovanskega in patriotskega slovanskega ljudstva, ki želi miru, da se more po večini slovanska avstrijska drža-va razvijati v dobrem sosedstvu z nami po po krvi in krščanskem idealizmu sorod-nimi balkanskimi Slovani. To načelo nas bo i poslej vodilo in se na bevskanje tistega časopisja, ki je z lažmi o Prohaski našo državo pred celim svetom diskredi-tiralo in diplomatsko oslabilo, ne bomo ozirali.

+ **Za smeh in kratek čas.** V današ-njih »Deutsche Stimmen« modruje član-ka iz Ljubljine takole: »Slovenska jav-nost boleha na nevzdržljivi bolezn. Za ozdravljenje vsake bolezni je potreben dober, energičen zdravnik, ki rabi po-trebna sredstva in se tudi ne ustraši boleče operacije, da ponovitev bolezni prepreči. Prebivalstvo bi utegnilo po-zdraviti nastop takega zdravnika, ki bi javnost temeljito ozdravil te bolezni in njenemu povratku storil enkrat za vse-lej konec.« — Če kdo še ni uganil, za katero bolezen se gre, mu povemo, da ljubljanski Nemec smatra sedanje na-vdušenje slovanske javnosti za balkan-ske Slovence. Za bolezen torej vemo, samo za zdravnika in način njegove zdravlilne metode ne. Ali bo rezal, ali sekal, ali žgal, ali pa le z vodo polival? To so nam »Deutsche Stimmen« še dolžne povedati. Sicer pa bi bil tudi za člankarja v tem glasilu zdravnik potre-ben, in sicer bolj potrpežljiv, kakor energičen, kajti bolezen pri »Deutsche Stimmen« ni samo nevzdržna, ampak bržkone popolnoma neozdravljiva.

+ **Dunajski župan Neumayer demi-sional.** Z Dunaja je prišla vest, da je dunajski župan demisioniral. To bo menda posledica afere, ki je že nekaj časa razburjala dunajsko javnost. Schuhmeier je županu Neumayerju v neki občinski seji zaklical: »Schand-fleck der Stadt Wien!« Baje so s tem medklicem v zvezi neka kompromitu-joča p i s m a. Iz teh pisem da sledi, da je pri županu prevelika galantnost do nekaterih dam vplivala na nastavljanje osebja. Dasi tožba med Schuhmeierjem in Neumayerjem še ni končana in v tej zadevi še ni popolne jasnosti, je vendar večina v meščanskem klubu vedno sil-nejše pritiskala na župana, da mora za-pustiti svoje mesto. Če so očitki Schuh-meierjevi resnični, bo pokazala obrav-nava. V tem slučaju je stališče krščan-skih socialcev nasproti nasproti županu popolnoma korektno, ker zastopa mne-nje, da moralni principi niso samo za ljudstvo, ampak tudi za ljudske repre-zentante. Slovani se za Neumayerjem ne bodo jokali.

+ **Županski shod v Krškem dne 17. decembra.** Tako pomembnega shoda v Krškem še nismo imeli. Velika udeležba občinskih zastopnikov je pričala, kako željni so sedanji občinski odbori, poučiti se o svojem odgovornem poklicu. Polnošte-vilno je bil navzoč občinski odbor krški z županom dr. Hočvarjem na čelu, ki je v

uvodnih besedah pozdravil deželnega od-bornika dr. Pegana in pridelfene mu urad-nike. Shod (poučna predavanja) je vodil, kot povsod, referent za občinske zadeve, dež. odbornik dr. Pegan. Obravnave so se tikale predvsem dolžnosti in pravic župa-nov in njihovega razmerja do oblastev, avtonomnih in državnih. Predmet nadal-jnim razpravam so bili zlasti razni zakoni, predvsem novi cestni zakon, domovinski, ubožni zakon, zakon o posredovalnih ura-dih itd. Glavno pa je bilo stavljenje raznih vprašanj za pojasnila, na katera je refe-rent odgovarjal. Krški župan je sprožil tudi misel za ustanovitev skupne ubožnice za občine Krško, Cerklje in Rako. To misel je le toplo pozdravljati. — Z živahno zahvalo deželnemu odboru se je zaključil shod in z željo, naj bi mu kmalu sledil še drugi v poletju.

— **Odborova seja »Matice Slovenske«** bo v soboto, dne 21. decembra 1912 ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih.

— **Nesreča ali umor?** V Hletišah, glavarstvo Logatec, so našli kakih 100 korakov od pota moško truplo, ki je moralo že nad pol leta ležati zunaj. Glava, noge, čevlji, vse je ležalo raztre-seno drugo od drugega. Listin mrtvec ni imel pri sebi, zato se identiteta ne da dognati. Obleka je boljše vrste, trup-lo že skoro docela razpadlo ter poško-dovano po zvereh. — Nekateri sprav-ljajo dogodek v zvezo z gradnjo nove ceste Rovte—Žiri. V obližju ni slišati, da bi koga pogrešali.

— **Nevarno je obolel skladatelj To-maž Koschat.**

— **Deželna vlada kranjska** je pode-lila ing. Dragotinu Gustinčiču, deželne-mu stavbnemu adjunktju, avtorizacijo za civilnega zemljemerca.

— **Umrj** je v Celju učitelj »Glasbene Matice« g. Seifert.

— **Ognjavarne naprave na dolenski železnici.** C. kr. gradbeno vodstvo v Ru-dolfovem razpisuje izvršitev ognjavnih naprav ob progi Rudolfovo—Metlika—de-želna meja v približnem znesku 35.500 K. Delo se odda v treh razdelkih in mora biti končano 1. junija, oziroma 15. avgusta 1913. Pojasnila se dobe pri c. kr. gradbe-nem vodstvu, kjer se morejo tudi kupiti tiskovine in drugi pripomočki. Ponudbe naj se vložijo najpozneje do 20. januarja 1913 pri imenovanem vodstvu, ki jih odpre ob treh popoldne istega dne. Ponudniki se obvežejo, da ostanejo pri svojih zahtevah in ponudbah do 20. februarja 1913.

Ljubljanske novice.

Ij **Božične in novoletne razglednice** »Slovenske Straže« se prodajajo v nasled-njih trgovinah: Antonija Zajc, Dunajska cesta 19. — Neža Blaž, Dunajska cesta 12. — Franja Strkovič, Dunajska cesta. — Ana Janežič, Florijanska ulica 14. — Hinko Sevar, Sv. Jakoba trg. — A. Blaz-nik, Stari trg. — Fran Soukal, Pred škofijo. — Prodajalna Kat. Tiskovnega društva, Kopitarjeva ulica. — A. Škulj, Poljanska cesta. — Ivan Podboj, Sv. Petra cesta 101. — Angela Česnovar, Kolodvorska ulica št. 33. — Ivan Gajšek, Sv. Petra cesta. — I. ljubljansko delavsko konsumno društvo, Kongresni trg.

Ij **Občinski svet** ima izredno sejo v ponedeljek dne 23. decembra ob šestih zvečer v mestni dvorani. Dnevni red: Personalnega in upravnega odseka po-ročilo o dopisu mestne hranilnice ljub-ljanske glede zvišanja obrestne mere od 4¼ na 4½%. Finančnega odseka po-ročilo: o dopisu županovem glede zgra-dbe topničarskih delavnic pri mestni topničarski vojašnici; o proračunu mestnega loterijskega posojila in amor-tizacijskega zaklada tega posojila za leto 1913; o proračunu zaklada meščanske imovine za leto 1913; o proračunu mest-nega zaklada za leto 1913. Stavbenega odseka poročilo: o končni kolavdaciji zgradbe IV. mestne ljudske šole na Prul-lah in o dopisu c. kr. poštnega in brzo-javnega ravnateljstva glede telefonskih naprav na mestnih poslopih. Klavir-čnega ravnateljstva poročilo: o prora-čunu mestne klavirnice za leto 1913 in o raznih nedostatih v mestni klavirni ter raznih predlogih za preureditev klavirnice in ledenice. Samostalna pred-loga: občinskega svetovalca Ivana Kre-garja glede zgradbe ljudske kopelji v Trnovskem, Krakovskem ali St. Jakob-skem okraju; občinskega svetovalca Ivana Srebotja glede ureditve Holzapf-love ulica. Personalno upravnega od-seka poročilo o prošnjah za razpisano jubilejsko ustanovo za obubožane obrt-nike.

Ij **Zvišanje doklad.** Iz krogov hišnih posestnikov se nam piše in priobčujemo: Zvišanje doklad namerava skleniti občinski svet ljubljanski. Kanalsko pristojbino je že sklenil in je to zvišanje le še odvisno od sklepa deželnega zbora. Ako se res do-klade zvišajo za 15%, bodo znašale občinske doklade v Ljubljani 50%, poleg tega pa še kanalska pristojbina 10 vinarjev od zazidanega kvadratnega metra, 5% voda-rina in 4% gostaščina od najemnine sta-

novanja. Gotovo se bo ogromna večina Ljubljancev brez razlike strank in na-rodnosti z nami strinjala, če izjavljamo, da je sedaj najbolj neugoden čas nakladati tako občutna nova bremena davkoplače-valcem, ko vsi sloji, v prvi vrsti pa pro-duktivni, to je trgovci in obrtniki, ječe pod težo sedanje denarne krize. Pa tudi urad-niki s fiksno plačo komaj izhajajo. Sedaj pa še povišanje draginje, ki mora nastati vsled povišanja davka! Stanovanja v Ljub-ljani so že neznosno draga. Kam pa pri-demo, če bodo še dražja! Hišni posestnik bo primorán zvišati najemnino ne samo za svoto zvišanih doklad, zvišati bo moral najemnino za večjo vsoto, ker raste avto-matično z zvišanjem najemnine državni davek in obenem tudi deželne in občinske doklade. Proračun občine izkazuje okoli 230.000 kron primanjkljaja. To pa zaradi tega, ker se je vsota za obrestovanje in amortizacijo občinskega dolga v treh letih podvojila od okroglo 150.000 K na 300.000 kron. Ali naj bo sedaj občinstvo tepeno vsled skrajno slabega gospodarstva prejš-njega občinskega sveta, ki je investiral naravnost ogromne vsote v popolnoma neproduktivne namene? Ko se razmere zboljšajo, naj se šele misli na povečanje davka. Mestna doklada znaša 35% = 480 tisoč kron. Torej gre samo za plačevanje in obrestovanje dolga dve tretjini teh do-klad, kar se bo pa v teku časa še izdatno zvišalo. Na noben način se ne smejo v sedanjem času naložiti nova bremena. Če je bil prejšnji občinski svet potraten, naj bo vendar sedanji štedljiv in naj se ozira na v resnici žalostne denarne razmere v državi — ko je bodočnost, posbno za nižje sloje — obupna. Te naše besede niso fakcijska opozicija proti sedanji, sicer neznatni večini v občinskem svetu, ki mora končno vendar uvideti, da ječi davkoplačevalec že itak pod neznosnim davčnim bremenom v Avstriji. Apeliramo pa tudi na deželni zbor, ki ima končno besedo, da naj uvažuje gospodarski polo-žaj v Ljubljani, in stori tudi deželni odbor kot nadzorovalna oblast svojo dolžnost. Gotovo se z nami strinja ogromna večina ljubljanskega prebivalstva, da moramo po-rabiti vsa sredstva, da se zabrani vsaj za sedaj, ko je gospodarski položaj tako kri-tičen, vsako novo obremenitev davkopla-čevalcev v Ljubljani! Recept g. župana, naj v sedanji dragini drva jemo in potem cekine delamo, je žalibog neizvedljiv.

Ij **Šišensko prosvetno društvo** ima v nedeljo 22. t. m. ob pol 5. uri popoldne redno društveno predavanje. Predava g. učitelj Josip Wagner.

Ij **Kdor želi uvrstiti kak inserat v »Narodnoobrambni Vestnik«**, ki izide o Božiču, naj ga pošlje po pošti do jutri zju-traj na uredništvo »Slovenca«. »Narodno-obrambni Vestnik« izide v 30.000 izvodih!

Ij **Iz gledališke pisarne.** Danes, v četr-tek, se ponovi za par-abonente uspeša kla-sična »Komedija zmešnjav«, ki je dosegla pri premijeri v terek vsestransko lep uspeh. Režiser gospod Fišer je pokazal spretno roko, da je šla Shakespeareova igra brez dolgih predelav in mučnih pavz preko odra — na našem odru pač prvi res uspehi poizkus v tem oziru. Pri predstavi svira, kakor zadnjič, orkester »Slovenske Filharmonije«. — V soboto bo pre-miera novo naštudirane prekrasne Offen-bachove opere »Hoffmannove pri-povedke«. Pri tej operni predstavi na-stopita prvokrat novoangažovani operni moči, prvi tenorist g. Anton Harfner. Karas iz Prage v naslovni uloži in novo-angažovana primadona gospodična A. Lowczynska, operna pevka iz Lvova. Nastopijo tudi vse domače operne moči v jako hvaležnih ulogah, gđc. Richter-jeva poje Olympijo, gđc. Fantova Giulietta, gđc. Lowczynska An-tonijo. Gospod Križaj poje zname-nito basovsko ulogo Coppelija, Da-pertutta in doktorja Mirakla. Ulo-go Krespla poje in režijo vodi g. Fejfar. Lepo ulogo ima tudi gđc. Peršlova. Z najvestnejšim študiranjem kapelnika gosp. Hrazdire in ob krasnih ulogah opere je pričakovati najlepšega uspeha.

Ij **Naši okoličani.** Minulo nedeljo smo po daljšem premoru zopet videli na ljud-skem odru krasno narodno igro »Kri-vo-prisežnik«. Upričilo ga je »Šišen-sko prosvetno društvo«, ki nam je s to upričovitvijo priredilo lep večer. Da narodne igre spadajo na naš oder, to je pokazala polna hiša in pa zanimanje, s katerim je občinstvo sledilo posameznim scenam. Igralci so v splošnem rešili častno svoje uloge. Skoro bi ne spoznali na njih »začetnikov«. Krivoprisežnik (g. Novak) je bil v nastopu izborn, v scenah vedno siguren, motila nas je nekoliko izgovar-jeva. Za ta večer mu samo čestitamo. Fran (g. Rozman) je bil jako simpatičen. Veronika (gđc. Pogačar), ki se ni znala poglo-biti v svojo hvaležno ulogo, je igralsko precej zaostajala za obema partnerjema. Napol salonski nastop v narodno igro ne spada! Kmetovec (g. Cergolj) in še poseb-no Marjana (gđc. Poljančeva) sta nas po vsem zadovoljila. Tudi ostali so častno rešili svoje uloge in niso zaostajali za prvi-mi. Odsli smo presnečeni v nadi, da nam

bo mlado šišensko prosvetno društvo, ki tako vzorno napreduje, priredilo še večkrat enake večere in jim kličemo kmalu zopet na svidenje.

Ij Preprečen vlom. Sinoči okoli 7. ure je Scagnettijev uslužbenec opazil nekega moškega, ko je hotel vlomiti pri oknu v Krisperjevo skladišče. Cesta na Rudolfovo železnico, nakar ga je prepodil proti Šiški. Okoli 10. ure se pa lopov zopet povrne in začne znova poskušati pri oknu svojo srečo, a sta ga sam gosp. Scagnetti in preje omenjeni uslužbenec tudi sedaj opazila in prepodila. O tem obveščen policijski stražnik je šel takoj na lice mesta in je prijel storilca, ki mu je napovedal napačno ime, pozneje se je pa dognalo, da je možakar slaboglasni potepuh Lovro Muha, rojen 1874. v Horjulu, ki ima zaradi svojih »deliktov« za mesto prepevden povratek. Oddali so ga sodišču.

— **Ustrelil se je v Podragi pri Postojni** 38 let stari čevljarški mojster Jožef Benčina z Reke. Zapušča ženo in šest nepreskrbljenih otrok.

Telefonska in brzojavna poročila.

VAŽNA IZJAVA PAŠIČA.

Praga, 19. decembra. »Narodni listy« poročajo: Ministrski predsednik Pašič je izjavil:

»Naši interesi po končani vojski zahtevajo, da živimo z Avstrijo v dobrem razmerju, ker nam more močna sosedna storiti marsikako uslugo. Mi smo težili za izhodom na morje v prepričanju, da se bo dalo to spraviti v sklad z interesi Avstrije. Poizkušali smo se glede tega z Avstrijo sporazumeti, toda brez uspeha, ker nečemo, da se položaj poostri, smo zdaj sklenili, da rešitev tega vprašanja prepustimo velevlastem. Poslanik Jovanović je odšel na Dunaj s posebnimi instrukcijami v tem oziru.«

ZBLIŽEVANJE MED AVSTRIJO IN SRBIJO?

Praga, 19. decembra. »Narodni listy« poročajo iz Beograda: Avstro-ogrski poslanik Ugron je včeraj obiskal srbskega ministrskega predsednika Pašiča, kar se smatra za prvi znak prijateljskih razgovorov med Avstrijo in Srbijo. Srbska vlada je srbsko časopisje pozvala, naj varuje nasproti Avstriji večjo rezerviranost. Včeraj je vlada celo, kakor sama uradno poroča, zaplenila lista »Štampa« in »Piemont«, ki sta Avstrijo ostro napadala. Nek minister je izjavil, da je treba v Srbiji liste, ki izražajo mnenje odgovornih krogov, dobro ločiti od onih, ki nimajo pomena.

AVSTRIJSKO-SRBSKI KONFLIKT REŠEN?

London, 19. decembra. »Daily Mail« poroča, da je avstrijsko-srbski konflikt bistveno ugodno rešen.

MIROVNA POGAJANJA.

Carigrad, 19. decembra. V uradnih krogih se trdi, da je turški ministrski svet sklenil, da se tudi z Grčijo glede miru pogaja.

London, 19. decembra. Tu vlada slejkoprej glede uspeha mirovni pogajanj pesimistično razpoloženje.

Berlin, 19. decembra. »Lokalanzeiger« poroča iz Carigrada, da armada ne bo trpela, da bi se Odrin, Dedeagač in Lozengrad odstopila in da bi se balkanskim državam plačala vojna odškodnina.

Sofija, 19. decembra. Sobrajanje je dovolilo izredni kredit 50 milijonov za armado. Finančni minister Todorov je izjavil, da je finančno stanje Bolgarije ugodno, da more vojsko s še razpoložljivimi sredstvi še šest mesecev nadaljevati, dasi on upa, da se sklone ugoden mir.

IZJAVA DI SAN GIULIANA V LAŠKI ZBORNICI.

ZNAČILNI GOVORI LAŠKIH POSLANCEV.

Rim, 19. decembra. Barzilai obsoja vlado, ker je trozvezo obnovila in pravi, da je treba zahtevo po neodvisni Albaniji spraviti v sklad z zmaganimi balkanskimi narodov. Avstrija je udarjena, ker se je njen orientalski senj razblinil. To pa Italijo ne briga. Mi se Slovanov ne bojimo, nevaren nam je samo trializem, ki bo v okvirju habsburške monarhije, Hrvat namesto da jih pusti k njihovem naravnemu atrakcijskemu centru, gna v boj zoper Italijane v Avstriji. (Veliko odobravanja.) Mi hočemo, da Avstrija zopet ne greši in ne skuša balkanskih zmag razveljaviti, na drugi strani pa naj balkanski narodi vedo, da morajo zmage biti združene tudi z zmiernostjo. Govornik napade Conrada, kar izzove v zbornici splošno odobravanje in konča z besedami Bismarcka: »Ni naloga Nemčije žrtvovati kri svojih državljanov, da se izpolni sanje sosedov.« — »Noben narod,« pristavi govornik, »ne more žrtveniku zvestobe žrtvovati svojo lastno eksistenco.« (Najživahnejše odobravanje, govorniku čestitaje.) — **Di San Giuliano**, minister za zunanje zadeve, od-

govori nekako: Grof Berchtold mi je odgovoril, da imenovanje Conrada nima nobene zveze z zunanjo politiko monarhije, ki je izključno v rokah grofa Berchtolda. Kar se tiče trozveze, ima eminentno miroljuben in defenziven značaj. Dala je vsem velevlastem možnost gospodarskega razvoja in preprečila velike vojske skozi 30 let. Trozveza je omogočila, da se je Italija gospodarsko silno utrdila, kda je svojo armado povečala in si priborila sijajno pozicijo v Sredozemskem morju. Trozveza bo prinesla sadove, ako bo sponela na medsebojnem zaupanju in ako bo vsak zaveznik mogel na drugega računati.

Razmerje med Avstrijo in Italijo je danes zelo intimno in pristransko. Pogodili sta se, da postane Albanija pod garancijo velesil avtonomna, da bo tam trgovina vsakogar svobodna in se ohrani na Adriji ravnoteže. Trozvezna pogodba se ni pa nič modificirala. Trozveza pa daje tudi možnost ohraniti dobro razmerje do ostalih velesil in izogniti se konfliktom. Naše razmerje do Rusije je pristransko. Tudi Anglija in Francija sta z nami v prijateljskem razmerju. Trozvezno razmerje pa mora ostati temeljno načelo naše politike. (Veliko odobravanje, ministru čestitaje.) — **Colaianni** svari ministra, naj pazi na politiko Avstrije v Albaniji. — **Graziadei** pravi, da socialistična stranka slejkoprej ne odobrava prehitrega obnove trozveze.

POSVET POSLANIKOV.

London, 19. decembra. Državni tajnik Grey in poslaniki velesil so se 18. t. m. v zunanjem uradu zopet zbrali in diskusijo nadaljevali. V zunanjem uradu so se oglašili tudi nekateri delegati za mirovna pogajanja.

Berlin, 19. decembra. Konferenca poslanikov se ugodno nadaljuje in se upa, da bo že koncem tega tedna končana ne glede na to, kako se bodo razvila mirovna pogajanja med Turčijo in balkanskimi državami.

Dunaj, 19. decembra. »N. Fr. Pr.« trdi, da bodo velesile predlagale, naj se Solun internacionalizira, ako bi se med balkanskimi državami glede Soluna ne dosegel sporazum.

RUSKI ČASTNIKI V BULGARSKI ARMADI.

Sofija, 19. decembra. 20 ruskih rezervnih častnikov je vstopilo v bulgarsko armado.

BULGARSKI CAR ODPOTOVAL V SOLUN.

Sofija, 19. decembra. Bulgarski car Ferdinand je odpotoval v Solun. Na potu je bil na vseh postajah od osvobodenege makedonskega prebivalstva navdušeno pozdravljen. Car je v Solunu sprejel bulgarskega in grškega prestolonaslednika in nato obiskal grškega kralja Jurija. Vlada sta se objela in poljubila ter drug drugemu čestitala na zmagi krščanskega orožja. Dočim eni pravijo, da je obisk cara Ferdinanda v Solunu manifestacija, da Bulgarija Soluna ne pusti, vsled česar se je tudi maloenergični general Todorov nadomestil z generalom Andrejevem, podarjajo drugi bolj upravičeno, da je car Ferdinand odpotoval v Solun, da spor zaradi Soluna poravnava in napravi bulgarsko-grško zvezo še bolj pristransko. V Solun se podasta baje tudi srbski in črnogorski kralji. V Solunu se bo vršila konferenca balkanske zveze v svrhu razdelitve osvobojenega teritorija. — V Solunu so važnejše pozicije okoli mesta zasedene od bulgarske artiljerije in se nahaja v bulgarskih rokah tudi kolodvor proge v Dedeagač, dočim je v grški posesti kolodvor proge v Skoplje in carinski urad. V Solun so došle deputacije iz Skoplja, Velesa in solunske okolice, ki bodo kralja baje prosile, naj Soluna ne pusti Grkom. V Solun se poda baje tudi bulgarski ministrski predsednik Gešov.

BULGARSKI POVELJNIKI ZA MAKEDONIJO.

Sofia, 19. decembra. Vlada je imenovala generala Volkova za vojaškega poveljnika Makedonije.

POMORSKA BITKA MED GRKI IN TURKI.

Pariz, 19. decembra. »Echo de Paris« je dobil radiotelegrafično obvestilo iz Constace, da je bila v pomorski bitki pred Dardanelami turška križarica »Messudje« močno poškodovana in da se Turki ne upajo več iz Dardanel.

BOJ ZA JANINO.

Atene, 19. decembra. Med grškimi in turškimi četami pred Janino se vrši hud artiljerijski boj. Neki grški aviatik je podel nad Janino in metal vanjo bombe. Turki so aparat poškodovali, vendar je aviatik srečno zopet pristal na zemljo.

× × ×

POSLANEC ALOJZIJ GORJUP UMRIL.

Trst, 19. decembra. Poslanec Alojzij Gorjup je danes na Proseku umrl.

VOJAŠKI ZAKON SPREJET.

Dunaj, 19. decembra. Poslanec Štriberny je govoril do ¼ 10. ure dopoldne. Potem so govorili Eugenberger, Erb in Okuniewsky. Debata se nato zaključila. Izvolila se za generalna govornika Hanusch in Vacek. Potem slede stvarni popravki, med drugimi popravljajo tudi Prodan, Jarc in Dubilić. Nato govori manjšinski poročevalec Hübschmann. Nato govori referent Stölzel. Nato se v dveh poimenskih glasovanjih predlogi manjšine odklonijo. Končno se med velikim odobravanjem večine zakon o vojaških dajatvah sprejme. Gosposka zbornica zakon še danes sprejme.

DR. KOROŠEC.

Dunaj, 19. decembra. Po seji zbornice, ki je bila ena najdaljših, se zbere budgetni odsek, v katerem bo nadaljeval svoj govor dr. Korošec. Dr. Korošec je izjavil, da bo govoril 7—9 ur. Njegov govor nima toliko obstrukcionističnega namena, marveč bo govornik stvarno na podlagi števil dokazal, kako vlada slovenske dežele zanemarlja, da v velikem stilu dokaže pristransko postopanje vlade in ovrže enkrat za vselej očitke nasprotnikov Jugoslovanov.

KULTURNA DEBATA V GOSPOSKI ZBORNICI.

Dunaj, 19. decembra. Pri posvetoivanju o reformi državljanskega zakonika v gosposki zbornici je Grabmayr nastopil za obligatni civilni zakon in razporoko. Zavračali so ga baron Hall, Lammasch in kardinal Nagl, ki je med velikim odobravanjem navajal zle posledice take »reform«.

DEMISIJA ŽUPANA NEUMAYERJA.

Dunaj, 19. decembra. Župan dr. Neumayer je odstopil, ker je imel vedno konflikte s podžupani, ker je podeljeval neko ustanovo mesečnih 50 kron svojemu bratu in ker je poslanec Schuhmeier v posesti nekih, za župana jako kompromitiranih pisem. Župan je sicer podporo svojemu bratu ustavil, je pa obenem podžupanoma očitil, da vlečeta pavšale za vožnje s fiakerjem, kar da on ni nikoli storil. To je napetost le še bolj povečalo. Kot nasledniki se imenujejo dr. Weiskirchner, Steiner in dr. Porzer, katerega baje podpirajo dvorni krogi.

AVSTRO-OGRSKA BANKA.

Dunaj, 19. decembra. V seji generalnega sveta avstro-ogrške banke se je sporočilo, da se bo izplačala akcijska dividenda 119 K 60 vin. nasproti 104 K 40 vin. lanskega leta.

VOJAŠKI VIKAR ŠKOF.

Dunaj, 19. decembra. Papež je vojaškemu apostolskemu vikarju dr. Bjeliku podelil škofovsko čast.

POŽAR V GORICI.

Gorica, 19. decembra. V vojašnici pogorskih lovcev blizu skladišč smodnika je izbruhnil požar, katerega so pa hitro pogasili.

RUDNIŠKA NESREČA V NEMČIJI.

Dortmund, 19. decembra. Dozdaj so iz rudnika »Minister Affenbach« izveleli 61 rudarjev, 51 je mrtvih.

RUDARSKI ŠTRAJK.

Saarbrücken, 19. decembra. Na vseh rovih so delavci zahtevali odpoved. Uprava odpovedi ni sprejela. Kljub temu se začne 2. januarja splošen štrajk.

Razne stvari.

Sin češkega pevc ministra na Vitenberškem. Berolinski listi prinašajo vest, da poda vittenberški minister za notranje reči pl. Pischek demisijo. Bil je 19 let minister in je v tej dobi uvedel mnogo važnih reform na Vitenberškem. Ta nemški Pischek je sin slavne češkega pevc Piška, rojen 1. 1814 v Mšeni pri Melniku, kjer žive Piškovi krvni sorodniki in kjer so mu vzdali v rojstno hišo spominsko ploščo. Baritonist Pišek je užival svetovno slavo. Pel je v Pragi, v Londonu, na Dunaju itd. Družina češkega pevc Piška se je stalno naselila v Nemčiji in minister pl. Pischek je sin njegov.

Žrtev strahu pred vojno. Te dni je umrl vsled srčne kapi nadučitelj Karel Felkel v Štrahovicah pri Novem Jičinu. Felkel je umrl iz strahu pred vojsko, ker se je bal za svoje sinove, ki so vsi vojaki. Eden izmed njih je častnik na avstrijsko-ruski meji.

Najstarejši parlamentarec na svetu je poslanec Jožef Madaraz, star 98 let, ki je 19. decembra 1912 praznoval 80letnico, ko je bil izvoljen v državni zbor, ki je takrat zboroval v Požunu.

Vojaške vaje v zraku. Kakor poročajo listi, se bodo vršile nemške vojaške vaje z aeroplani in vojnimi zrakoplovi prihodnje leto blizu Kolina ob reki Reni. Čas zrakoplovnih nemških vojaških vaj je že določen, in sicer za prve mesece leta 1913.

Draga slika. Te dni je bil v Parizu na javni dražbi umotvor slikarja Degaseja »Plesalka na brajdi« prodan za 435.000 frankov. Pač tudi v svetovnem mestu Parizu nenavadna cena za sliko še živečega slikarja.

Osemdesetletnico svojega rojstva je te dni praznoval inženir Gustav Eiffel, graditelj Eiffelovega stolpa v Parizu.

Drag kožuh. Kožuh za nič manj nego 170.000 kron je naredil neki newyorški krznar znani ameriški milijonarki. Izgotovljen je iz najboljših ruske sobolove kožuhovaline. Za ves kožuh je bilo treba 100 sobolovih kožic, izbranih z veliko natančnostjo. Kožuh tehta samo 3 in pol kilograma in se lahko reče, da je odvağan z zlatom.

Strašen požar. Zgorelo 32 hiš. Iz Prage se poroča, da je v Cepenu med 62 hišami zgorelo 32 hiš.

Roparski napad na Dunaju. Dne 18. t. m. so trije našemljeni možje vdrl v pisarno tvrčke Pfeiffer in sin. Z revolverjem so Pfeifferja in sina prisilili, da sta bila mirna, nato so ju pa zvezali in iz odprte blagajne pobrali ves denar, 1200 do 1400 kron. Trgovcema so roparji pobrali tudi ves denar, ki sta ga imela pri sebi, ure, verige in prstane razven poročnih, ki so jih trgovcema pustili. Nato so prerezali telefonske žice in se odstranili, ko so prej vrata od zunaj zaklenili. Sin je, ko so roparji pobegnili, z zobmi pregrizel vrvi in oprostil tudi očeta. Roparje so takoj zasledovali, a so ušli.

Deset pogrešanih parnikov. V Londonu vlada med lastniki parnikov in zavarovalnimi družbami velikansko razburjenje, ker 10 parnikov pvgrešajo. Na morju divjajo viharji in se boje, da so se pogrešani parniki ponesrečili.

Strašna bencinska eksplozija. — **Pet oseb mrtvih, dvanajst ranjenih.** V Bohinju je v neki drogeriji eksplodiral bencin. Mrtvih je 5, ranjenih pa 12 oseb.

DELEGATI PRI MIROVNI KONFERENCI V LONDONU.

Predsednik bulgarskega sobranja Danev.

Tewfik paša, turški poslanik v Londonu.

Rezid paša, turški trg. minister.

Osman Nisami paša, turški posl. v Berlinu.

Črnogorski vojni minister Vukotić.

Stojan Novaković, Srbija.

Grški ministrski predsednik Veniselos.

Dr. Jurij pl. Strett, grški posl. na Dunaju.

Vojaška straža ustrelila vojaka. Iz Przemysla se poroča, da je pri skladišču municijskih voz v Bakuncicu straža ustrelila neko osebo, ki ni obstala na Halt! Wer da? Ustreljen je bil neki dragonec, ki se je opil in ni čul klica straže.

Vojaška straža ustrelila kmeta. Na progi državne železnice Gorica—Sveta Lucija je vojaška straža ustrelila nekoga kmeta, ki ni obstal na klic: Halt! Wer da?

Napad na zalogo smodnika. Neki mladenič je poizkušal izvesti napad na zalogo smodnika v Batjini pri Zemu in je streljal na vojaško stražo, ki pa je prišla napadalca in ga vojnemu sodišču izročila.

Prvo žensko porotno sodišče v Kanzasu je nedavno imelo svojo prvo obravnavo in jo sijajno izvedlo. Ženske porotnice so se temeljito pripravile na razpravo, natančno preštudirale vse spise slučaja kakor tudi vse predpise za porotna sodišča. Slučaj je bil precej zamotan, a žensko porotno sodišče ga je gladko in vzorno rešilo. Porotnice so za svoj trud dobile po 80 kron. Zabavno je, da so pred razpravo zahtevale, da se iz dvorane odnese vsi pljuvalniki, ki so pač potrebni za moške porotnike, nikakor pa ne za ženske. Vsekako se Kanzačani ne kesajo, da so s posebnim ljudskim sklepom za posebne slučaje uvedli žensko poroto.

Balkanska povest. Leta 1910. je izšla lepa povest iz balkanske zgodovine: »Vstaja Škenderbega«. Cena samo 60 vinarjev, vezano 80 vinarjev. — Knjiga opisuje delo in življenje velikega krščanskega junaka Škenderbega, sina epirskega kneza, ki se je proslavil v zgodovini in o katerem se ravno sedaj ob priliki vojske na Balkanu vsak dan čuje. Škenderbeg je pod sultanovanjem Murata II. prišel na turški dvor, kjer je vsled svojih velikih zmoglosti in osebne neustrašenosti bil imenovan celo vojskovodjem. Baval se je pa vedno z mislijo, kako bi osvobodil svojo po Turkih podjarmljeno domovino, kar se mu je v zvezi z ogrskim junakom Hunjadijem tudi posrečilo. Pri tem je tudi rešil prekrasno Hunjadijevo hčer, katero so Turki zajeli in jo poslali v sultanov harem.

Škenderbeg je vzor krščanskega junaka, ki gori domovinske ljubezni in se ne ustraši nobenih žrtev in bojov, da reši svoj narod. Baš sedaj, ko vre močno narodno gibanje med Slovenci, bo vsak bral to krasno povest z velikim veseljem in še večjim navdušenjem.

Knjiga nudi velik vpogled v zgodovino balkanskih narodov in se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Konfekcijska trgovina A. Lukić, Pred škofijo 19, bode v nedeljo dne 22. decembra, cel dan odprta. 3929 (2)

Zdravi, močni zobki prodro brez bolečin.

Razvoj malih otrok v starosti dojenčkov se izredno pospeši z rednim zavzivanjem lahko prebavljive in redilne Scottove emulzije. Pred vsem se pa izkaže učinek tega izbornega krepilnega sredstva za otroke še prav posebno v dobi, ko imajo dobiti zobke. Scottova emulzija vsebuje namreč za rast zdravih in močnih zob tako potrebne apnenčeve soli. Malčki ostanejo vedno živahni in niti najmanj ne občutijo kakršnih bolečin, ko imajo dobiti zobke.

Scottova emulzija se lahko jemlje v vseh letnih časih in njena učinkujoča moč je neizpremenljiva; seveda mora biti zato prava Scottova emulzija in nikaka ponaredba.

Cena originalni steklenici je 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Rdeč pošlje 0 vin. v znamkah na SCOTT & BOWNE, G. in. B. H., Dunaj VII., in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu pošiljatelj po tem kar se poskuša.

Gospod

UBALD PL. TRNKÓCZY
lekarnar

Ljubljani.

Na priporočilo gosp. Medic-a naročil sem bil za poskušnjo 1 zavoj Vašega »Sladin-čaja«. Ker pa je isti zmešan z nekoliko kuhanim kravjim mlekom mojemu 4 mesece staremu otroku tako ugajal, začela ga je moja žena redno z Vašim res izvrstnim »Sladnim čajem« (znamka »Sladin«) hraniti in otrok se ga je tako privadil, da bi sedaj brez njega skoro ne mogel biti. Zatorej Vas uljudno prosim, pošljite mi po četrti pošiljatelj takoj še nadaljnjih 6 zavojev Vašega »Sladnega čaja«, katerega bodem vsakemu najtopleje priporočal.

Škofljica, dne 12. februarja 1912.

Odličnim spoštovanjem udani

Vinko Ogorelec ml.,
lesni trgovec.

Kanarčki

pristni harcarji (Edelroller), domače reje, izvrstni pevci se priporočajo po nizkih cenah, 8, 10, 12 in 20 K. Franc Omahna, Ljubljana, Mestni trg 10. 3951

najboljša ruska čajova znamka

Razpis službe

organista in cerkovnika

v Radovljici. Plača 1100 kron v denarju in stanovanje. Mogoč bo tudi postranski prislužek pri hranilnici. Ponudbe, opremljene s spricvali, naj se doposljejo na župni urad v Radovljici. 3926

Objava.

Ker je bil občni zbor zadruga premogetrčev v Ljubljani z dne 27. novembra 1912 radi nepravilne prijave obrtni oblasti neveljaven, je neveljaven tudi sklep glede povznanja cen premogu.

Ljubljana, 16. decembra 1912.

Martin Lampert,
t. č. načelnik.

3984

Ravnokar je izšel obče priljubljeni Koledar za kmetovalca

za leto 1913, sestavi L. Legvart izvrstno in koristno vsebino, vezan v usnj. platno.

Cena koledarja je K 1-60, s pošto K 1-80 in se naj blagovoli denar naprej poslati.

**Pri 10 istisih se da enega
za nameček.**

Naroča naj se kot navadno pri Ivanu Bonacu v Ljubljani nasproti glavne pošte.

Rastlinska destilacija, JELENJE Logatec.

Svojim cenjenim odjemalcem uljudno naznanjam, da je izstopil iz moje službe dosedanj potnik gospod Vinko Škober.

V kratkem nastopil bode službo moj na novo sprejeti potnik, kateremu prosim nakloniti cenjeno naročbo. Pri tej priliki dovoljnjem si svoje cenjene odjemalce uljudno opozoriti na plačilna določila v računih ki se glase: da so le direktno na mene vposlana plačila veljavna.

Najtopleje se priporočam, bilježim z odličnim spoštovanjem

ANTON JELENJE.

Konfekcijska trgovina

in 970 50

zavod za izdelovanje oblek po meri

A. Kunc, Ljubljana

Dvorski trg Zidovska ulica

prilporoča svoje izborne izdelke

vsakovrstnih jesenskih in zimskih oblačil.

Strogo solidna postrežba.

Najnižje, stalne cene.

ilustrovani ceniki na razpolago

Razglas.

Naznanja se, da se bodo

za dobo pet let, to je do 15. jan. 1918 potom javne dražbe

oddala v zakup v četrtek, dne 2. januarja 1913

ob 10. uri dopoldne pri podpisnem okraj. glavarstvu, Lovišča nahajajo se blizu železniške postaje in so v njih divje koze, divji petelin, srne, zajci itd.

C. kr. okrajno glavarstvo Litija.

„BLAUGAS“

je dosedaj najlepša luč na svetu, gori navzdol kakor električna luč, ne zamrzne nikoli, ni potreba nikoli snažiti kakor pri acetilenkah (karbid). Aparat je vedno jako pripraven za cerkve, graščine, vile, hotele, gostilne, šole, trge in mesta, bolnice in sanatorije.

Priprave za zobozdravnike, laboratorije in avtogensko varjenje.

Generalno zastopstvo „Blaugas“

Celje, Zavodna ul. št. 49.

Proračuni in načrti franco. 3425

Kuharica

išče službe v kakem župnišču. Naslov pove uprava lista pod št. 3925.

Prodaja se popolnoma nov

samotežni voziček

3935 3

močno okovan, ki se tudi lahko prenaredi za konja

Vpraša naj se pri

R. M. Zoré, Jesenice
Gorenjsko.

Lepo

veleposestvo

dobro uro od mesta Maribora, v najugodnejši legi in ob dobri cesti ležeče, sposobno za vsako kmetijsko stroko, živinorejo, sadjerejo in vinorejo, kjer raste najizbornejša kapljica, se radi neugodnih obiteljskih razmer po zelo nizki ceni in pod ugodnimi plačilnimi pogoji takoj prodajo. Zamore se tudi kupiti v poljubnih količinah, posebno travnik, kateri meri nad 10 oralo, izvrstna goveja klaja, za katero stoji prostornica poslopja na travniku. Naslov pri upravnistvu tega lista pod št. 3916. (Znamka za odgovor!)

500 K

Vam plačam, ako Vaših kurjih oči, bradavic in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin **Ria-mazilo**. — Cena lončka z jamstvenim pismom 1 krono. 2519

Kemény (Kaschau) L. Poštni predal 12/160, Ogrsko.

Božični katalog

„Domača knjižnica“ pošlje na zahtevo vsakomur zastoj in poštne pristatke prosto založna knjigarna

Ign. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

V LJUBLJANI. — Prosimo zahtevati!

Vino poceni!

Imam 50 hl vina lastnega pridelka na prodaj. Pošiljam ga franco vsakemu na Kranjskem po 50 K hektoliter. Greblo Abel, pošta in postaja Roč v Istri. 3894

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim porošivom

obrestovala bode hranilne vloge od 1. januarja 1913 dalje po čistih

5%

brez odbitka rentnega davka.

3931

G. ČADEŽ

Ljubljana, Mestni trg št. 14.

prodaja kožuhovino, čepice, nogavice, rokavice, lovske jopiče, telovnike in druge pletenine

30% ceneje

radi opustitve navedenega blaga.

3933

Manufakturna
trgovina — **I. Kostevc**
Ljubljana, Sv. Petra cesta 4

Priporočam svojo bogato zalogo najmodernejšega
blaga za zimsko sezono

ter vse v to stroko spada-
joče predmete po strogo
solidnih cenah.
Vzorke pošljem poštne prosto

Slov. Straža potrebuje pomoči!

**Najcenejši nakup božičnih
= in novoletnih daril =**

Juvelir, zlatnina, srebrnina
ter razne ure.

Vsakovrstna nova dela in
popravila izvršujem v lastni
delavnici. Blago samo prve
vrste. — Najnižje cene.

Lud. Černe

juvelir, trgovec z urami ter zapris. sodni čevljar
Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Ceniki zastoj.

1236

MLEKAR

absolvent mlekarske šole, z dobrimi spri-
čevali, z večletno prakso, išče službe.
Ponudbe na upr. „Slovenca“ pod št. 3912.

Zitno kavo, najpopolnejši izdelek zad-
njega časa, zajamčeno slovanski produkt,
pošilja 5 kg v lepi platneni vrečki za
K 4 — po povzetju na vsako avstro-ogrsko
pošto. K vsaki pošiljki se priloži prav lepa
in dragocena premija, kot pozlačen koza-
rec, lonček, poslikana šatulja, jedilno
orodje i. dr. porabni predmeti in prav lepi
okraski za vsako gospodinjstvo. Obrnite
se zaupno na trdiko Jos. Vesely, Praga
VII. 586 Češko. 3016

Lisičje kože

kakor tudi kože plemen-
itih in belih kunic ter **zajčje kože**
kupi po najvišjih dnevnih cenah **Leo-
pold Tachauer**, Dunaj 2/3 Obere Do-
naustrasse 63. 3890

Najboljše božično darilo!

Singer-šivalni stroji so neprekosljivi.

3870

Singer Co. deln. družba šivalnih strojev,
Ljubljana, Sv. Petra cesta 4.

Usi, ki ste skrbni možje in očetje!

**Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za
svojo oziroma za prihodnost svojih otrok?**

Potem pišite „Slovenski Straži“ v Ljubljani po knjižico gosp. žup-
nika Haasea o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur dopošlje po-
polnoma zastoj.

2155

Tehnična pisarna.

Naprava vseh v stavbeno stroko spadajočih
načrtov

Stavbeno podjetje Valentin Accetto,

zaprisež.
sodni iz-
vedenec.

Ljubljana, Kolodvorska ulica 8.

Oblastveno koncesionirana zasebna posredovalnica
za nakup in prodajo posestev in zemljišč.

Sploh se sprejemajo vsa v to stroko spadajoča
naročila.

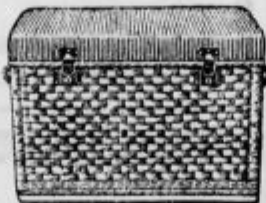
3423

BOŽIČNA RAZSTAVA

v prostorih zavoda za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22.

Tam se sprejemajo tudi naročila od 11. do
21. decembra 1912. Izdelki državnega ple-
tarskega tečaja: moderna oprava iz plete-
nin, vrtno senčnice, košare za potovanja,
stojala za cvetlice in ročna dela, senčnice za
morska obrežna kopališča, skladni stoli, ple-
tene Kina-odeje, kopalni čevlji in vse ple-
tenine za domačo rabo in luksuz. 3786

Ilustrovani ceniki
zastoj.

Prva gorenjska industrija za pletarstvo v Radovljici.

! ZA BOŽIČ !

Različne predmete za okrašenje božičnih drevesc

raznovrstne torte, mandlovo in čajno pecivo,
najfinejše desertne in čokoladne bonbone, po-
tice, tudi po naročilu, in sicer: medene, ore-
hove, rozinove, šartelj itd. ter vseh vrst kruha
in peciva priporočam

Jakob Zalaznik

slaščičarna, pekarna in kavarna, Ljubljana, Stari trg 21.

J. Gorjanc, prej Kocjan

Sv. Petra cesta 28, nasproti „Zlati kaplji“.

Cenitnim damam tu in na deželi priporočam kot primerna božična in novoletna darila
3882

svojo prvoovršno zalogo

pariških, dunajskih trikot s hlačkami; elastičnih,
dekliških, otroških, športnih higijeničnih, brez šibic
in rje prostih

STEZNIKOV

Izdeltovanje istih po životni meri od 9 K naprej. — Popravila in čiščenje, kakor tudi zunanja
naročila steznikov se izvrše točno in ceno.

Največja izbira oprsnikov (Busenhalter), životkov ter vseh damskih higijeničnih predmetov.

Izgotovljene obleke

za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufakturni trgovini

2934

Ljubljana Pri Škofu zdrav. škofije

„DIE ZEIT“, zelo razširjen dunajski list, piše v št. 2908, Dunaj, sobota, dne 29. vino-
taka 1910, na strani 10 pod naslovom: Narodnogospodarska revija „Čas“. Dalje „NAŠ
OTROK“: Časopis za vzgojo in varstvo otrok, Dunaj, V. letnik, št. 2, koncem maja 1907.
— Potem: „NARAVNI NAČIN ZDRAVLJENJA“: Glasilo za praktično higijeno na Dunaju
decembra 1910. št. 421, 22. letnik pišejo sledeče:

Varčne gospodinje!

Dočim daste za vsa druga otročja redilna sredstva 1 do 3 K, velja „SLADIN“ ali dr. pl.
Trnkóczy-ja „SLADNI GAJ“ 1 zavojček z 1/2 kg samo 60 vin. Na tisoče otrok ga zavživa
z najboljšim uspehom. — Glavne zaloge v Ljubljani lekarna Trnkóczy, zraven rotovža;
na Dunaju v lekarnah Trnkóczy: VIII., Josefstädterstrasse 25; III., Radetzkyplatz 4; V.,
Schönbrunnerstrasse 1 9; v Gradcu, Sackstrasse 3.
Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna trdka. — Preizkušeno lekarniško
blago. — Drogliške cene. — Mastin za živlaorpe. — Telefon št. 190.

Priporočam se domača najnovejša
konfekcijska trgovina

Maček & Komp.

Franca Jožefa cesta št. 3.

Sprejemajo naročila po meri ter
se izvrše točno in solidno.

1183

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

Solidna postrežba.

Najnižje cene.

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu
vhod v Gosposki ulici 2.

Obreštuje hranilne vloge po
4 1/4 %

brez vsakega odbitka. Obresti se pri-
pisujejo glavnici polletno. Vloge v
tekočem, giro-računu in na blagajni-
ške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila
občinam, okrajnim in šolskim od-
borom ter zdravstvenim zastopom v

4 1/2 %

komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila
v zastavnih listih po

4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih
zavodov in daje lombardna
posojila. Prodaja lastne pu-
bilarno-varne komunalne za-
dolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod,
ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za stranke vsak
delavnik od pol 9. ure do-
poldne do 1. ure popoldne.